Sieć na kulturę

SKRYPT

DOSTĘPNOŚĆ ZASOBÓW CYFROWYCH ONLINE



Fundusze Europejskie Polska Cyfrowa





Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego



Program

- 1. Przegląd dostępnych archiwów treści jak znaleźć informacje, których potrzebujemy
- 2. Darmowe książki i publikacje
- **3.** Gdzie szukać informacji związanych z bezpieczeństwem w sieci
- 4. Materiały badawcze
- 5. Archiwa stron internetowych
- **6.** Jak analizować dane, gdy nie umiemy programować
- 7. Przegląd dostępnych narzędzi
- 8. Przegląd otwartych baz danych
- 9. Jak tworzyć lokalną encyklopedię na bazie Wikipedii
- **10.** Jak działa Wikipedia
- **11.** Zasady przygotowywania wpisów
- **12.** Lokalizacja wpisów na inne języki
- 13. RODO: skąd brać dane do analizy, żeby nie popaść w konflikt z prawem
- 14. Use Cases
- **15.** Dobre praktyki tworzenia baz danych z wykorzystaniem arkuszy kalkulacyjnych
- **16.** Podstawowe operacje
- **17.** VBA + zaawansowane operacje
- 18. Zadania do rozwiązania/ praktyki

Cele

Podczas szkolenia omówione zostaną sposoby wyszukiwania niezbędnych informacji. Uczestnicy szkolenia dowiedzą się jak tworzyć lokalną encyklopedię na bazie Wikipedii. Poznają narzędzia do analizy danych. Nauczą się również tworzenia baz danych z wykorzystaniem arkuszy kalkulacyjnych i dowiedzą się skąd brać dane do analizy, żeby nie popaść w konflikt z prawem.

Spotkanie

- Rejestracja uczestników
- Poznajmy się!
- Wstępny test umiejętności

Poznajmy się



Przegląd dostępnych archiwów treści

LEKTURY.GOV.PL



https://lektury.gov.pl

To portal internetowy zawierający większość szkolnych lektur dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Użytkownicy mogą pobierać książki zarówno na swój komputer, jak również czytnik ebook czy też komórkę. Wszystkie pozycje są dostępne bezpłatnie, bez konieczności zakładania konta oraz logowania.

Bezpieczna szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie

bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów to pakiet dokumentów opracowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stanowi kompendium wiedzy oraz zbiór rekomendacji dotyczących działań profilaktycznych związanych z ryzykiem wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa w szkole wraz ze wskazaniem obowiązujących przepisów i odpowiedzialności.

EPODRECZNIKI.PL





https://epodreczniki.pl/

To bezpłatne, stworzone i administrowane przez Ministra Edukacji Narodowej narzędzie edukacyjne, które oferuje nauczycielom i uczniom gotowe materiały dydaktyczne. Platforma umożliwia także tworzenie, współtworzenie nowych treści i dzielenie

się nimi z uczniami, tworzenie testów sprawdzających. Daje również możliwość śledzenia postępów uczniów, a nawet indywidualizację pracy z uczniem.

To bezpłatne, stworzone i administrowane przez Ministra Edukacji Narodowej narzędzie edukacyjne, które oferuje nauczycielom i uczniom gotowe materiały dydaktyczne. Platforma umożliwia także tworzenie, współtworzenie nowych treści i dzielenie się nimi z uczniami, tworzenie testów sprawdzających. Daje również możliwość śledzenia postępów uczniów, a nawet indywidualizację pracy z uczniem.





ĆWICZENIE 1



BIBLIOTEKA INTERNETOWA

https://wolnelektury.pl

Wolne Lektury to biblioteka internetowa, której zasoby dostępne są całkowicie za darmo. W jej zbiorach znajduje się ponad 2400 utworów, w tym wiele lektur szkolnych zalecanych do użytku przez MEN, które trafiły już do domeny publicznej. Wszystkie dzieła są odpowiednio opracowane - opatrzone przypisami, motywami i udostępnione w kilku formatach - HTML, TXT, PDF, EPUB, MOBI, FB2. W bibliotece znajduje się również kilkaset audiobooków.

- **1.** Wejdź na stronę lektury.gov.pl.
- **2.** Znajdź katalog lektur Twojej klasy.
- 3. Wyszukaj ulubioną książkę.
- Następnie otwórz w formacie do czytania w przeglądarce.
- 5. Pobierz e-book.

SERWIS NINATEKA

https://ninateka.pl/edu

To serwis, na którym znajdują się filmy dokumentalne, fabularne, reportaże, animacje, filmy eksperymentalne, zapisy spektakli teatralnych i operowych, rejestracje koncertów, relacje dokumentujące życie kulturalne i społeczne oraz audycje radiowe.

Łącznie w serwisie dostępnych jest ponad

7 tysięcy plików audio i video. Wszystkie są bezpłatne i dostępne bez logowania. Można z nich korzystać na wszelkich urządzeniach cyfrowych: komputerach stacjonarnych i przenośnych, tabletach, smartfonach.





BIBLIOTEKA CYFROWA POLONA

https://polona.pl



Polona to jedna z najnowocześniejszych bibliotek cyfrowych na świecie i jednocześnie największa tego typu biblioteka w Polsce. Biblioteka Narodowa, administrator Polony, udostępnia w serwisie nie tylko swoje zbiory, ale też obiekty innych instytucji.

W Polonie można znaleźć: rękopisy iluminowane,

najstarsze polskie książki drukowane, ryciny, rysunki oraz publikacje popularne – pocztówki, stare elementarze, książki dla dzieci, książki kucharskie czy dawne poradniki. Większość udostępnionych zbiorów należy do domeny publicznej, dzięki czemu można je za darmo pobierać i dowolnie wykorzystywać.

ĆWICZENIE 2

- 1. Wejdź na stronę www.polona.pl
- **2.** Wyszukaj najstarsze czasopisma archiwalne.
- **3.** Z którego są roku i gdzie wydane?



Przegląd dostępnych archiwów treści – materiały badawcze



CENTRUM NAUKI KOPERNIK

https://esero.kopernik.org.pl/

Strona oferuje publikacje popularno-naukowe i materiały edukacyjne o tematyce kosmicznej. Są to m.in. scenariusze lekcji, broszury informacyjne i filmy edukacyjne.



INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1

FERTA EDUKACYJNA IURA EDUKACJI AROCOWI I JEN	Recent gelleres & Fridancje
	EDUKACJA
rystawy	Prinklandd och konstant last data Demiori Maradaval
OVETAWOV IL EMENTARINE	Działalność edukacyjna instytutu Pomięci Narodowej
	29 dzotaność telukocyce PN odzowiada Bure Eduracji Nordowej, Prowadzi me dziatania edukacyce, wystowenicze i wydawnicze w kraju i zagranicą, w tym w pokresie porazbiorowej i najnowszej hatani Palaki.
ORTALE TEMATYCZNE	Bluro Idukocji Narodowej instytutu Panięci Norodowej, z siedzibą w Warszowie, dzioło w skoli ogónepciskie, koordynając pracą
ROJEKTY EDUKACYJNE	jedenistu Odstavlových Bur Edularý Norvdovej (2030), bridkýpych v ramoch odstavbil PN v nestpagycych miostach Bialymotoku, Stankov, Kotovicech, Krelovic, Labéria, Laderia, Paranes, Raesovae, Scilaeche, Worstevice, Vissolwa Precownicy
THE DELLASS	Euros og top perudnien i wideligetunen PN iw Kelcisch, Rodomui, Opini, Bylgonaczy i Olicitynia.
AUCZICIELI	Zgodnie z zapraem ustawy oližni szedstność (biura Edulacji Narodniwej polego na upowszechnieniu w kraju i za granicy storowski i rojnik dotyczących rojwszniejszych dlo norwóu polożego wydarzeń Nastrycznych, popularyzacji porszbiorowej i najnowszej historii
	Pulski jako-elementu wychowania potristycznega promowonia wiedzy u udziałe Puladow lich ferrozjach wajskowych na frontach wski przeciwski dostal potrozycznega przeciwa je potristycznega jednostkal publicacji o dostrozofickych bez czerwch
ALCOZIEŻY	krzywdzących lub zniesiłowiagcych Rzczępospolito Polską lub nantó poski, krformowaniu o metodoch, miejscach i sprzywcach
	duradić popełnianych przeczieka narodowe putokomu, wspieraniu przedutowskyć społecznych mappych na uela kresewone potrietycmu i umacnianie tożsomości narodowej
ROGRAM POLONIJNY *	Tedenis te sej vykonyserne we współprony je sekolomi, urzebiom, ierumi isstyturjani oświatowymi kuł kułkuninymi,
ROGRAM ZAGRANICZNY	stowarzyczenione, fundacjoni i innymi organizogam pozarządowyni, mediami, polikimi organizacjami i indytucjomi emigracyjnymi mne organizmi odaćny oublicznej.
PRZYSTANEK HESTORIA	

Na portalu IPN w zakładce Edukacja znajdują się specjalne podstrony dla uczniów, na których są udostępniane bezpłatne materiały edukacyjne. W serwisie można znaleźć m.in. teki edukacyjne, filmy dokumentalne, spoty historyczne i inne materiały audiowizualne przedstawiające np. serie komiksów o II wojnie światowej czy symbole narodowe.

IPN PRZYSTANEK HISTORIA

https://przystanekhistoria.pl

To popularnonaukowy serwis internetowy. Obecnie na portalu znajduje się kilkaset artykułów popularnonaukowych poświęconych historii Polski XX wieku. Odbiorcy serwisu mogą również bezpłatnie korzystać z ponad 800 publikacji cyfrowych, w tym książek, czasopism wydawanych przez IPN, katalogów wystaw, dodatków do prasy oraz broszur okolicznościowych.



SERWIS MUZYKOTEKA SZKOLNA

http://www.muzykotekaszkolna.pl/



Muzykoteka Szkolna to nowoczesne narzędzie wspomagające tradycyjną edukację muzyczną, które aktywizuje i stymuluje zainteresowanie muzyką. Serwis powstał na zlecenie MKiDN, a jego wydawcą jest Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny.

W serwisie jest dostępnych blisko pół tysiąca utworów muzycznych, od barokowych oper, przez wielkie dzieła symfoniczne, aż po muzykę wokalną i eksperymentalną.



Z zasobów serwisu można korzystać bez logowania lub – po zarejestrowaniu – w ramach konta uczniowskiego.

BIBLIOTEKA NARODOWA

https://www.bn.org.pl

Biblioteka Narodowa – tworzy listę artykułów, które pojawiły się w gazetach i tygodnikach polskich (prasa codzienna, tygodniki opinii) oraz listę artykułów z czasopism polskich (miesięczniki, kwartalniki, roczniki, czasopisma naukowe.



KULTURA DOSTĘPNA

https://kulturadostepna.pl/

WYDARZENIA

(nadchodzące wydarzenia kulturalne).

CIEKAWE MIEJSCA - posługując się mapą można znaleźć wizytówki obiektów kulturalnych na terenie Polski, niektóre oferują wirtualny spacer.

KULTURA W INTERNECIE to zakładki oferujące wirtualny spacer oraz prezentujące najważniejszych portale kulturane, np. Culture.pl, Legalna Kultura i inne.

ĆWICZENIE 3

- Na stronie kulturadostepna.pl znajdź zakładkę "Kultura w internecie".
- Następnie przejdź do wirtualnego spaceru po Kopalni soli w Wieliczce.
- **3.** Następnie przejdź do wirtualnego spaceru po Zamku Królewskim w Warszawie.
- **4.** Wymień swoje spostrzeżenia z uczestnikami szkolenia.





kim

Materiały badawcze i archiwa stron internetowych

SZUKAJWARCHIWACH.GOV.PL

D Szukaj w Archiwach		Jak szak	ač Operwisie Akts	alvoici Kort	ukt Drings og 🛶 -
:	Szukaj w Aro archiw	chiwach alne on	to zbio -line	ry	
			Q	() toust	
	Spribuj inaczej				
	Wybert activeurs - Wyse	ultivatic cuses converse	Progludia, kalekcje		
Znaczki i cegielki kwestacyjne w zasobie Archiwu	<u>*</u>	No.	褖	Jak	Q szukać? →
Przypinki kwestacyjne oraz cegielki z okresu I wojny światowej i	PROJECTION OF THE	7775		tests 101	warshiwach ta: iwshiwach udostganagan actiwalia
początków niepodległego Państwa Połskiego	215	被包	SHO.	41	A'i milandu skanów i materiałów
Zohacz	anconstant a		all?	13	milonde spisów materiałów archiwalnych

Szukajwarchiwach.gov.pl serwis interto netowy prowadzony Narodowe przez Archiwum Cyfrowe. Oferuje ponad 37 mln cyfrowych kopii dokumentów pochodzących z zasobu archiwów państwowych i innych instytucji pamięci. Opróczaktów stanu cywilnego i ksiąg metrykalnych z tysięcy miejscowości w Polsce czy ewidencji mieszkańców (m.in. Krakowa, Poznania i Łodzi), w serwisie można zapoznać się m.in. z aktami miast, dokumentacją Rządu RP na uchodźstwie, Biura Odbudowy Stolicy, Rozgłośni Polskiej "Radia Wolna Europa".

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE



Internetowy serwis **Audiovis** to jedno z największych źródeł fotografii historycznej w Internecie. Oferuje fotografie z zasobu Narodowego Archiwum Cyfrowego ukazujące życie społeczne, polityczne, gospodarcze i kulturalne Polski od początku XX wieku po czasy współczesne. W zbiorach NAC on-line udostępniono także opisy nagrań i audycje, które w większości pochodzą z Archiwum Polskiego Radia.



ĆWICZENIE 4

Na stronie **szukajwarchiwach.gov.pl** znajdź dowolne dokumenty dotyczące Twojej okolicy np. mapy, zdjęcia, nagrania, filmy albo dokumenty



techniczne. Część z nich posiada skany, które możesz swobodnie oglądać online, a część jedynie opisy.

DAWNE PISMO



Strona internetowa

www.dawnepismo.ank.gov.pl uruchomiona została przez Archiwum Narodowe w Krakowie jako interaktywny przewodnik do nauki odczytywania dawnego pisma. Ćwiczenia praktyczne i zabawy przygotowano w oparciu o dokumenty powstałe od średniowiecza do XX w. Projekt w całości oparty został na materiałach archiwalnych pochodzących z zasobu krakowskiego Archiwum.

ĆWICZENIE 5



Każdy dokument prezentowany jest na liście wraz z obrazkiem pozwalającym na pierwszy rzut oka zorientować się, z jakim rodzajem pisma będziesz mieć do czynienia. Dodatkowo dla każdego z nich określony został stopień trudności za pomocą kolorowego paska podkreślającego nazwę ćwiczenia, dzięki czemu łatwiej i szybciej wybierzesz to właściwe. Zaczynamy!

Jak analizować dane, gdy nie umiemy programować

ARKUSZE GOOGLE

Arkusze kalkulacyjne:

 są bezpłatne, wystarczy konto mailowe na gmailu.





- możesz tworzyć i edytować online samodzielnie lub z innymi.
- możesz wykorzystywać w innych aplikacjach Google np. dokumentach lub prezentacjach jako dynamiczne dane.
- mogą posłużyć jako proste aplikacje.

ARKUSZ KALKULACYJNY - Z SZABLONU

Edycja dokumentów i tworzenie nowych plików. Szukaj gotowych szablonów lub twórz je samodzielnie, a następnie testuj i ulepszaj.

ĆWICZENIE 6

- **1.** Zaloguj się na stronie Google Drive.
- 2. Znajdź zakładkę arkusz kalkulacyjny.
- **3.** Wybierz z szablonu dowolny dokument do edycji.
- **4.** Zmodyfikuj dokument np. spis zadań.
- 5. Udostępnij dokument swojej grupie.

PIS ZADAŃ	Dodaj prizedmioty i lakcja w arkazev "Przedmi molasz wybrać terna, dodal zadaria, utrawi wdarzania zadatki, komini zadatki rzywalali	etty". W tym arkuszu atan, czas potrwitry sa utóre szerucirszt arkundal.
edmiot Zadanie	Stan Czas Data rozpoczę	cia Termin wykonania
matysa * Tufaj satas sudj takat prila * Tufaj satas sudj takat a * Tufaj satas sudj takat spe * Tufaj satas sudj takat * Tufaj satas sudj takat *	2 onteres = 1.5 pols. 20.04.3 2 minute = 30 min. 0.2 M3. 2 finition = 2 pols. 0.2 K5.05.3 Messagin = 6 pols. 11.02.9	00 84.05.300 100 84.05.300 120 05.05.3920 916 94.05.2020
*	÷	
viczenie 6 Caloguj się na stronie Cnajdź zakładkę arkus Vybierz z szablonu do	Google Drive z kalkulacyjny wolny dokument do edyc no snie zadań	ji

Jak tworzyć lokalną encyklopedię na bazie WIKIPEDII

CZYM JEST WIKIPEDIA?

Wikipedia to olbrzymia, wielojęzykowa i dostępna za darmo encyklopedia mająca postać strony internetowej.

W przeciwieństwie do tradycyjnych encyklopedii, definicje haseł (artykuły) nie są pisane przez profesjonalistów, ale przez internautów. Oczywiście wśród autorów Wikipedii nie brakuje ekspertów, jednak większość definicji tworzą zwykłe osoby.

Do polskiej edycji Wikipedii regularnie pisze 1600 osób (co



WIKIPEDIA Wolna encyklopedia





najmniej pięć edycji haseł w ciągu miesiąca), a mniej więcej 300 osób bardzo intensywnie dodaje i modyfikuje istniejące hasła (co najmniej 100 edycji w ciągu miesiąca). Jednak na spory sukces polskiej Wikipedii (czwarte miejsce na świecie pod kątem liczby haseł) zapracowało ponad 23 tysiące internautów (tyle osób

zarejestrowało się w serwisie i dokonało co najmniej 10 edycji haseł). **Codziennie w polskiej** Wikipedii przybywa około 300 nowych artykułów. Wszyscy autorzy Wikipedii piszą artykuły za darmo.

ĆWICZENIE 7

- **1.** Wyszukaj informacje o Twojej miejscowości.
- 2. Podaj liczbę mieszkańców,
- Znajdź ciekawe informacje i podziel się z uczestnikami szkolenia.

JAK PISAĆ I EDYTOWAĆ ARTYKUŁY?

Edycja istniejącego artykułu: Należy w przeglądarce otworzyć interesujący nas artykuł, a następnie w prawym górnym rogu kliknąć na odnośnik Edytuj. Artykuł zostanie otwarty w trybie edycji. Każda zmiana zostaje zapisana - historię modyfikacji danego artykułu zobaczymy, klikając na link Historia





i autorzy. Jednak zmiany dokonane przez osoby niemające statusu redaktora widoczne dla internautów staną się dopiero po ich przejrzeniu przez jednego z redaktorów.

 Stworzenie nowego artykułu: Aby do Wikipedii dodać nieistniejące jeszcze hasło, wpisujemy je do wyszukiwarki, a następnie w wynikach wyszukiwania klikamy na zaznaczony na czerwono link do tego hasła - od razu zostaniemy przeniesieni do trybu edycji nowego hasła.

JAKIE KRYTERIA MUSI SPEŁNIAĆ ARTYKUŁ?

• Encyklopedyczne podejście: Wikipedia jest encyklopedią, zawarte w niej tematy nie mogą więc być tymczasowe, a definicje powinny





wykraczać poza zdefiniowanie znaczenia językowego hasła i być po prostu użyteczne.

- Neutralność definicji: Artykuły powinny zawierać fakty, a nie własne domniemania czy punkt widzenia autora; zaleca się też nieużywanie zwrotów wartościujących (na przykład, że opisywane urządzenie jest lepsze czy gorsze od innych).
- Prawa autorskie: Bez pisemnej zgody autora w definicji nie można umieszczać cudzych dzieł (fragmentów książek czy definicji z innych encyklopedii).
- Informacje o źródłach: W encyklopediach nie podaje się zwykle informacji o źródłach, w Wikipedii wręcz przeciwnie - jeśli tylko to możliwe, należy podawać bibliografię, na bazie której napisano dany artykuł.

ZASADY PRZYGOTOWYWANIA WPISÓW

Zapoznaj się z zasadami tworzenia nowych wpisów i przygotuj plan wpisu.

Pomoc:Jak napisać nowy artykuł [edytuj]

Dla każdego

Te informacje dotyczą zarówno edytora wizualnego, jak i edytora wikikodu (Czym to się różni?)

I. Encyklopedyczność i źródła

Zastanów się albo spytaj przewodnika, czy Twój temat jest encyklopedyczny. Musisz mieć pod ręką rzetelne, opublikowane źródła, ponieważ nie możesz napisać informacji, której w nich nie podano. Powtarzaj informacje, ale nie kopiuj ich. Po każdej informacji podaj dokładny odnośnik bibliograficzny, tak aby inni mogli zweryfikować podane fakty.

II. Nazwa i forma artykułu

Wiele tematów można opisać pod alternatywnymi nazwami. Jeśli nie wiesz, która nazwa jest prawidłowa lub właściwsza, sprawdź, jakiej nazwy używają Twoje najbardziej wiarygodne źródła bibliograficzne. Możesz też zobaczyć, jaki tytuł ma odpowiedni artykuł w innych encyklopediach (np: PWN &, WIEM). Spójrz na Wikipedia:Nazewnictwo artykułów. Sam nie wymyślaj nazw artykułów. Jeżeli nie możesz zmienić nazwy napisanego już artykułu, poproś administratorów o pomoc.

Artykuł powinien mieć encyklopedyczną formę i zaczynać się od zrozumiałej, krótkiej definicji. Pamiętaj, że piszemy tu encyklopedię, w której obowiązuje zasada neutralnego punktu widzenia. Artykuł ma się ograniczać do podania wiarygodnych faktów dotyczących bezpośrednio jego tematu. Nie jest to miejsce na przedstawianie własnych teorii, opinii, poglądów i odczuć, należy też unikać wyrażeń pustych i zwodniczych. Pisząc, zachowaj odpowiedni, encyklopedyczny styl.

III. Wejdź na stronę, na której chcesz pisać

Wpisz	nazwę artykułu
	Rozpocznij pisanie

Możesz też wpisać do wyszukiwarki Wikipedii nazwę artykułu, wyświetli się "Możesz ją **utworzyć**" – kliknij w link oznaczony na czerwono i pisz.

IV. Podpatrz dobre wzorce

Zobacz, co dziś prezentujemy w rubryce "Czy wiesz". Możesz wzorować się na tych, a także na dobrych i medalowych artykułach.

V. Jeżeli chcesz pisać etapami

Wstaw na początku artykułu szablon { { w edycji} }, by pokazać innym, że pracujesz nad danym artykułem. Usuń go jednak niezwłocznie po wykonaniu wszystkich edycji.

MEDIAWIKI

MediaWiki to wolna aplikacja sieciowa zaprojektowana, by umożliwiać swobodne dzielenie się informacjami. Jest to system szybkiego i prostego tworzenia stron internetowych bez konieczności używania specjalistycznych narzędzi czy dostępu do konta na serwerze. Więcej o tym projekcie przeczytamy na jego stronie pod adresem **www.mediawiki.org**.



Wyszukaj informacje w Wikipedii jak napisać nowy artykuł
 Wybierz interesujący tytuł i przygotuj plan wpisu.

Ćwiczenie 8

3. Napisz krótki tekst.

A trin

ĆWICZENIE 8

- Wyszukaj informacje w Wikipedii jak napisać nowy artykuł.
- Wybierz interesujący tytuł i przygotuj plan wpisu.
- 3. Napisz krótki tekst.

LOKALIZACJA WPISÓW NA INNE JĘZYKI

Linki (odsyłacze) interwiki – linki dające możliwość szybkiego przejścia do stron na ten sam temat **w innych wersjach językowych Wikipedii**. Jest to jeden z najbardziej atrakcyjnych mechanizmów Wikipedii, stwarzający jej przewagę nad innymi encyklopediami, w tym też internetowymi – w jednym miejscu oferuje dostęp do opisów



danego tematu **w wielu językach**. Odsyłacze interwiki nie kierują do prostych, mechanicznych tłumaczeń terminów, lecz do stron na adekwatne tematy. Mniej więcej adekwatne – bowiem terminy i pojęcia w różnych językach nie zawsze ściśle pokrywają się znaczeniami. Typowym przykładem jest połączenie polskiego pojęcia miłość z angielskim love.

Odsyłacze te są tworzone samodzielnie przez wikipedystów obecnie w zasadzie wyłącznie na specjalnym portalu Wikidane z ich techniczną obsługą przez oprogramowanie Wikidanych (dawny sposób tworzenia tych odsyłaczy jest opisany w sekcji "Interwiki w artykule"). Standardowo odsyłacze te są prezentowane **w pionowym menu po lewej stronie** u jego samego dołu w sekcji "**W innych językach**".



Bardzo wygodne narzędzie do wyszukiwania artykułów o tych samych tytułach na różnych Wikipediach i brakujących interwiki pomiędzy nimi to Global Wikipedia Article Search. Należy tylko zwrócić uwagę, że ten sam tytuł nie musi oznaczać tego samego pojęcia w różnych językach.

ĆWICZENIE 9

- **1.** Wyszukaj omawiany mechanizm.
- Przetłumacz wyszukane hasło na dowolny język.
- **3.** Wyszukaj więcej artykułów na omawiany temat.

Ćwiczenie 9	
 Wyszukaj omawiany mechanizm. Przetłumacz wyszukane hasło na dowolny język. Wyszukaj więcej artykułów na omawiany temat. 	
	ê~

RODO: skąd brać dane do analizy, żeby nie popaść w konflikt z prawem

RODO - DEFINICJA

Ogólne rozporządzenie o ochronie danych, inaczej rozporządzenie o ochronie danych osobowych, RODO (ang. General Data Protection Regulation, GDPR) – rozporządzenie unijne, zawierające przepisy o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz przepisy o swobodnym przepływie danych osobowych.

DANE OSOBOWE - PRZYKŁAD

- imię i nazwisko,
- numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, numer dowodu osobistego),
- adres zamieszkania,
- adres mailowy,
- data urodzin,
- płeć, kolor oczu, waga, wzrost.



Dane wrażliwe to wszystkie te informacje, które uznajemy za prywatne i nie dzielimy się nimi z obcymi ludźmi. Informacje te podlegają szczególnej ochronie, ponieważ różne firmy czy instytucje nie mogą ich zbierać, udostępniać ani się nimi dzielić.

- dane ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne
- dane ujawniające poglądy polityczne
- dane ujawniające przekonania religijne lub światopoglądowe
- dane ujawniające przynależność do związków zawodowych
- dane genetyczne
- dane biometryczne (wykorzystywane w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej)
- dane dotyczące zdrowia
- dane dotyczące orientacji seksualnej.

PAMIĘTAJ!

Nie udostępniamy też innych informacji, np. numerów telefonów, PESEL, kont czy kart kredytowych, dowodów osobistych, czy adresów, a nawet w wielu sytuacjach adresów e-mail.

SKĄD BRAĆ DANE DO ANALIZY

- Ustal właściwą podstawę zbierania
 i wykorzystywania danych osobowych
 zgoda na przetwarzanie danych osobowych.
- Dopełniaj obowiązku informacyjnego zgodnie z nowymi zasadami.
- Komunikuj się w sposób przejrzysty.
- W każdej sytuacji dbaj o respektowanie praw osób.
- Pamiętaj, że zgoda może być wycofana w każdym momencie.
- Naruszenia ochrony danych zgłaszaj do Prezesa UODO, a gdy trzeba informuj o nich również osoby, których dane zostały naruszone.
- Nie twórz niepotrzebnej dokumentacji.
- Masz prawo profilować, ale pamiętaj o ograniczeniach.





- Zainwestuj w fachowego Inspektora Ochrony Danych.
- Uważaj na oszustów.

USE CASES

NARUSZENIE POUFNOŚCI

 polega na ujawnieniu danych osobowych nieuprawnionej osobie.

Przykład I

Przypadkowe wysłanie danych osobowych uczniów do osoby postronnej.



Przykład II

System informatyczny administratora został zainfekowany złośliwym oprogramowaniem. Po przeprowadzeniu wstępnej analizy administrator stwierdził, że w wyniku działania tego oprogramowania osoba nieupoważniona uzyskała dostęp do danych osobowych.

NARUSZENIE DOSTĘPNOŚCI

 polega na czasowej bądź trwałej utracie lub zniszczeniu danych osobowych.

Przykład I

Zgubienie lub kradzież nośnika zawierającego bazy danych uczniów administratora przy braku kopii zapasowej.



Przykład II

Pracownik przypadkowo lub osoba nieupoważniona celowo usuwa dane ze zbioru. Administrator próbuje odzyskać dane z kopii zapasowej, jednak jego działania nie przynoszą rezultatu.

NARUSZENIE INTEGRALNOŚCI

polega na zmianie treści danych osobowych w sposób nieautoryzowany.

Przykład:

"Pracownik dla żartu zmienia nazwiska uczniów poprzez dopisanie litery "s" na końcu każdego z nich."

Use Cases		4AX
NARUSZENIE INT osobowych w spos	EGRALNOŚCI – polega na zmian ób nieautoryzowany.	ie treści danych
Przykład: "Pracownik dla żart "s" na końcu każde	u zmienia nazwiska uczniów poprz go z nich."	zez dopisanie litery
A siet and a	🗞 FWZR	53



ĆWICZENIE 10

- **1.** Praca w parach.
- **2.** Zastanów się i podaj przykład naruszania poufności danych.
- Wymień się z pozostałymi uczestnikami szkolenia swoimi spostrzeżeniami w zakresie ochrony danych osobowych.



Dobre praktyki tworzenia baz danych z wykorzystaniem arkuszy kalkulacyjnych.

TWORZENIE BAZ DANYCH

Kontynenty - ich powierzchnia i najwyższe szczyty					
Nazwa kontynentu	Powierzchnia w mln km kwadratowych	Nazwa szczytu	Wysokość w m n. p. m.		
Afryka	30,3	Kibo	5895		
Eurazja	55,1	Mount Everest	8850		
Ameryka Płn	24,2	Denali	6194		
Ameryka Płd	17,8	Aconcagua	6960		
Australia	7,7	Puncak Jaya	5029		
Antarktyda	13,2	Vinson	4897		

Tabela z danymi w arkuszu kalkulacyjnym może być bazą danych. Poszczególne kolumny tej tabeli muszą zawierać dane tego samego typu, np. imiona, nazwiska, nazwy określonych artykułów, ceny produktów. W poszczególnych wierszach powinny być natomiast dane dotyczące określonego elementu.

SORTOWANIE DANYCH



W tabelach możesz uporządkować dane w sposób rosnący lub malejący oraz zastosować kilka poziomów sortowania względem wartości wyznaczonych przez ciebie pól. Przykładowo, jeśli w tabeli występują pola: nazwisko i imię, to możesz posortować nazwiska według alfabetu oraz zastosować drugi poziom sortowania imion

według alfabetu. Przy rozbudowanych układach danych w tabeli może zaistnieć potrzeba dołożenia kolejnych poziomów sortowania.



ĆWICZENIE 11

Przygotuj dowolną tabelę danych np. rodzaje drzew występujących w Polsce i rodzin, do których te drzewa należą. Dane w tabeli posortuj według rodzin drzew, a następnie według rodzajów je reprezentujących.

Lp.	Rodzaj drzewa	Rodzina	Przybliżona liczba gatunków
3	Brzoza	brzozowate	100
10	Grab	brzozowate	1
8	Olsza	brzozowate	37
2	Buk	bukowate	10
1	Dąb	bukowate	200
21	Cis	cisowate	1
12	Klon	mydleńcowate	100
7	Jesion	oliwkowate	60
4	Czeremcha	różowate	20
9	Głóg	różowate	200
5	Jabłoń	różowate	25
6	Jarząb	różowate	80
16	Wiśnia	różowate	60
19	Jodła	sosnowate	50
20	Modrzew	sosnowate	2

FILTROWANIE DANYCH

Możliwość filtrowania danych pozwoli ci wyświetlić wybrane rekordy bazy według określonego kryterium. Dzięki możliwości filtrowania pokażesz informacje tylko te, na których Ci zależy. Przyjrzyj się załączonej ilustracji prezentującej efekt wykonanego ćwiczenia.

		Ko	nkurs d	a ucznić	w gimn	azjum		
Lp. 👻	lmię 👻	Nazwisko 🕶	Zadani¢ -	Zadani¢ -	Zadani¢ -	Zadani¢ -	Łączn 👻	Drugi etap TAK/N
1	Adam	Pierwszy	1	5	4	4	14	TAK
2	Marlena	Wysoka	2	5	5	4	16	TAK
4	Jan	Przystojny	3	4	1	3	11	TAK
6	Beata	Cierpliwa	5	1	5	1	12	TAK
7	Arkadiusz	Małomówny	2	2	4	3	11	TAK
9	Hanna	Ciekawa	2	5	2	3	12	TAK
10	Bolesław	Pracowity	2	4	3	4	13	TAK
19	Łukasz	Koleżeński	3	2	3	3	11	TAK
20	Malina	Pomocna	4	2	3	4	13	TAK
		Maksymal	na liczba pu	unktów			20	

ιр.	Rodzaj drzewa	Rodzina	Przybliżona liczba gatunków
3	Brzoza	brzozowate	100
10	Grab	brzozowate	1
8	Olsza	brzozowate	37
2	Buk	bukowate	10
1	Dąb	bukowate	200
21	Cis	cisowate	1
12	Klon	mydleńcowate	100
7	Jesion	oliwkowate	60
4	Czeremcha	różowate	20
9	Głóg	różowate	200
5	Jabłoń	różowate	25
6	Jarząb	różowate	80

ĆWICZENIE 12

Stwórz tabelę danych. Odszukaj polecenia filtrowania w swoim programie do projektowania arkuszy kalkulacyjnych. Zastosuj ją do zmodyfikowania tabeli.

TABELE PRZESTAWNE

Jeśli chcesz podsumować dane z tabeli będącej bazą danych, możesz skorzystać z kreatora tabel przestawnych. Zauważ, że tabela zawiera różne typy danych, które można interpretować





i zestawiać w różnoraki sposób. Elastyczne możliwości modyfikowania takiego zestawienia daje ci właśnie tabela przestawna.

ĆWICZENIE 13

Wywołaj i zastosuj polecenie wstawiające tabelę przestawną dla przedstawionej tabeli.

	Kodzaje dr	w Poisce	
Lp.	Rodzaj drzewa	Rodzina	Przybliżona liczba gatunków
1	Dąb	bukowate	200
2	Buk	bukowate	10
3	Brzoza	brzozowate	100
4	Czeremcha	różowate	20
5	Jabłoń	różowate	25
6	Jarząb	różowate	80
7	Jesion	oliwkowate	60
8	Olsza	brzozowate	37
9	Głóg	różowate	200
10	Grab	brzozowate	1
11	Topola	wierzbowate	35
12	Klon	mydleńcowate	100
13	Lipa	ślazowate	30
14	Wierzba	wierzbowate	30
15	Wiąz	wiązowate	25
16	Wiśnia	różowate	60
17	Sosna	sosnowate	115
18	Świerk	sosnowate	35
19	Jodła	sosnowate	50
20	Modrzew	sosnowate	2
21	Cis	cisowate	1

ĆWICZENIE 14

W postaci tabeli przestawnej i wykresu przestawnego przedstaw informacje na temat największych jezior polskich. Informacje na ich temat znajdują się w tabeli arkusza.

Polskie jeziora

Լթ.	Nazwa jeziora	Powierzchnia w km ²	Maksymalna głębokość w m	Typ jeziora
1	Śniardwy	113,8	23	morenowe
2	Mamry	104,9	11	morenowe
3	Łebsko	71,4	6,3	przybrzeżne
4	Dąbie	56	4,2	deltowe
5	Miedwie	35,3	43,8	rynnowe
6	Jeziorak	34,6	13	rynnowe
7	Niegocin	26	39,7	morenowe
8	Gardno	24,7	2,6	przybrzeżne
9	Jamno	22,4	3,9	przybrzeżne
10	Wigry	21,9	73	rynnowe
11	Gopło	21,8	17	rynnowe

TWORZENIE WYKRESU, ĆWICZENIE 15

Informacje zawarte w tabeli przestawnej możesz wzbogacić, tworząc wykres. Wystarczy, że wybierając tabelę przestawną, w jej opcjach wybierzesz wykres przestawny. W efekcie powstaje zarówno





tabela przestawna, jak i wykres przestawny. Podobnie jak tabela reaguje on na wszelkie dokonywane zmiany.

VBA + zaawansowane operacje

VBA, CO TO TAKIEGO?

Visual Basic for Application to po prostu język programowania oparty na Visual Basicu, który został zaimplementowany w aplikacjach pakietu biurowego Microsoft Office, AutoCAD czy też WordPerfect. W skrócie, jest to uproszczona wersja VB, której celem jest automatyzacja pracy



z dokumentami biurowymi przy wykorzystaniu tak zwanych makropoleceń. VBA nie pozwala na tworzeniu samodzielnie działających aplikacji desktopowych mających rozszerzenie .exe, kod jest po prostu zaszyty w plikach obsługiwanych między innymi przez aplikacje biurowe takie jak Word, Excel, PowerPoint itd.. Skrypt do poprawnego działania wymaga więc środowiska uruchomieniowego, które zaimplementowane jest w zewnętrznych programach. Wyjątkiem są tutaj pliki utworzone w Microsoft Access, które można samodzielnie uruchamiać przy użyciu odpowiednich rozszerzeń.

VBA + ZAAWANSOWANE OPERACJE

Szkolenie e-learning: https://youtu.be/jr7-R8NL_iM

ZAPAMIĘTAJ!

Tabela, w której poszczególne kolumny (pola)

zawierają dane tego samego typu, zaś w wierszach (rekordach) znajdują się informacje dotyczące wartości tych kolumn, może być traktowana, jako tabelaryczna baza danych. Można na danych takiej tabeli stosować typowe operacje bazodanowe, jak sortowanie (układanie rekordów w określonym porządku) i filtrowanie (wyświetlanie rekordów spełniających określone warunki). Można również raportować wybrane dane z bazy za pomocą tabeli przestawnej lub wykresu przestawnego.





INSTRUKCJA KORZYSTANIA Z PLATFORMY "SIEĆ NA KULTURĘ"

LOGOWANIE

Dostęp do platformy wymaga posiadania konta.

Dane do logowania tj. nazwa Użytkownika (Uczestnika Projektu) oraz hasło do platformy Uczestnik Projektu otrzyma od Trenera prowadzącego szkolenie teoretyczne.

Uczestnik Projektu w celu zalogowania się wpisuje w przeglądarce internetowej adres platforma.siecnakulture.pl

💛 C 🖽 | 🔒 platforma.siecnakulture.pl

Po wyświetleniu się strony głównej **Uczestnik Projektu wpisuje otrzymane dane** w odpowiednie pola.



EDYCJA PROFILU

Po zalogowaniu się do platformy Uczestnik wchodzi w zakładkę **MÓJ PROFIL** i może go edytować:



Uczestnik Projektu, który zapomniał hasła może je odzyskać, korzystając z opcji
 Prześlij nowe hasło. Podając dane w formularzu zmiany hasła (rysunek poniżej), zostanie wysłany link do zmiany hasła na adres mailowy podany przy rejestracji.

Konto u	żytkownika	
	Prześlij nowe hasto	
Nazwa użyti	townika lub adres e-mail *	
KB	CYX	
Jaki kod zna	jduje się na obrazku? *	
Prześlij no	ve hasto e-mailem	

- Uwaga: W przypadku wpisania błędnego hasła więcej niż 5 razy konto zostanie zablokowane na 6 godzin.
- Uczestnik w danych profilowych musi używać swojego Imienia i Nazwiska (bez pseudonimów, nazw własnych, itp.)

Nazwisko				
Jan				
Imię				
Kowalski				

 W edycji profilu Uczestnik ma możliwość wybory opcji otrzymywania powiadomień email (o pojawianiu się nowych materiałów, zasobów czy komentarzy w grupach). Można to zrobić poprzez wybór/zaznaczenie:





Jeżeli dane są poprawne Uczestnik Projektu uzyska dostęp do platformy.

X	sieć nakulturg	=			Q
		Strona główna			The second secon
		Wyszukaj w bazie wiedzy			
	Magdalena Misiuda Koordynator	Wprowadź słowa kłuczowe			Szukaj
*	Strona główna	BEZPIECZNE ZACHOWANIA	DZIENNIKARSTWO ONLINE	KOMPETENCJE MEDIALNE	PROJEKTOWANIE
۹	Mój profil	W SIECI			GRAFICZNE Z WYKORZYSTANIEM
슙	Utubione				APLIKACJI CYFROWYCH
Ð	Najlepiej oceniane				
	Zglaszanie wydarzeń	WSZYSTKIE ARTYKUŁY BAZY			
-	Baza wiedzy 🤟 🤇	WIEDZY			
۰	Zarządzanie <				
	Raporty				
	Statystyki 🤇	Twoje grupy			
۰	Materiały do pobrania				
٠	Dziennikarstwo online (Pracownicy i Trenerzy)	Dziennikarstwo online (Pracownicy i			
	Wladomości				

MENU GŁÓWNE

Po lewej stronie znajduje się wysuwane menu. Poszczególne opcje menu:



GRUPY

Każdy Uczestnik Projektu należy do grup:

Tematycznych – w zależności od wybranej ścieżki szkoleniowej i roli (dwie grupy: 1. tematyczna dla Pracowników, 2. tematyczna dla Pracowników i Trenerów).



Metodycznej – dotyczącej zagadnień związanych z prowadzeniem szkoleń niezależnie od specjalizacji, np. praca z grupą, radzenie sobie z typowymi trudnościami itp.

Forum dyskusyjne – Członkowie grupy mają możliwość swobodnej dyskusji, integracji w ramach tematów, które nie mieszczą się w obszarach ww. grup.

W zależności od grupy jej zawartość może się różnić, w każdej grupie są dostępne zakładki:

- Opis informacje o grupie, trenerze oraz tablica informacyjna.
- Zasoby zasoby z materiałami dostępne w grupie.
- Kalendarz terminy zawierające zdarzenia przypisane do grupy.
- Forum forum dyskusyjne grupy.

🍄 🛛 Najlepiej oceniane

Użytkownicy korzystający z platformy są objęci grywalizacyjną formą budowania prestiżu, który jest prezentowany przy ich profilu oraz w miejscach, w których się wypowiadają. Prestiż Uczestnika Projektu wynika z oceny innych Uczestników Projektu i/lub Trenerów.

Użytkownicy mogą oznaczać posty i komentarze Trenerów, innych Uczestników jako wartościowe. Prestiż wyrażany jest w formie:

```
liczbowej 🟠 4 oraz statusu 🖤 2
```

BAZA WIEDZY

Po zalogowaniu się w oknie głównym wszyscy Uczestnicy Projektu mają dostęp do **BAZY WIEDZY.**

Strona główna			T INTERFEJ
Wyszukaj w bazie wiedzy Wprowadź słowa kluczowe			Szukaj
BEZPIECZNE ZACHOWANIA W SIECI	DZIENNIKARSTWO ONLINE	KOMPETENCJE MEDIALNE	PROJEKTOWANIE GRAFICZNE Z WYKORZYSTANIEM APLIKACJI CYFROWYCH
WSZYSTKIE ARTYKUŁY BAZY WIEDZY			



Baza wiedzy zawiera dodatkowe materiały dotyczące realizacji poszczególnych ścieżek tematycznych w postaci opisów, ilustracji, materiałów video oraz tzw. narzędziownię, czyli gotowe szablony, pliki prezentacji, materiały stosowane podczas szkoleń.

Każdy Uczestnik Projektu będzie mógł je pobrać i wykorzystać podczas zajęć z dziećmi i młodzieżą. Baza wiedzy będzie na bieżąco aktualizowana i poszerzana.

W przypadku, gdy Uczestnika Projektu przypisano do jednej z istniejących grup platformy to pod listą kategorii znajduje się lista **Twoje grupy.**

Kliknięcie w jedną z kategorii bazy wiedzy powoduje przejście do tej kategorii, natomiast kliknięcie nazwy grupy np. "Forum dyskusyjne (Pracownicy i Trenerzy)" powoduje przejście do panelu danej grupy.































































































































































































































































www.siecnakulture.pl



